

Národní kvalifikační program vzdělávání a certifikace interního auditu ve veřejné správě

System certifikace a uznávání odbornosti interních auditorů ve veřejné správě

Platnost
Od 1. 7. 2016

I. ÚVOD

Zájem interních auditorů ve veřejné správě o udržení vysokého standardu této profesní kvalifikace se stal východiskem pro vytvoření systému certifikace a uznávání odbornosti interních auditorů ve veřejné správě (dále systém certifikace a uznávání) prostřednictvím Sekce veřejné správy při Českém institutu interních auditorů (dále ČIIA) jako profesní organizace, která sdružuje interní auditory v České republice.

V souladu se Strategií činnosti SVS a kroků k jejímu naplnění Výbor pro certifikaci a uznávání vypracoval systém certifikace a uznávání, který je součástí Národního kvalifikačního programu vzdělávání a certifikace interních auditorů ve veřejné správě.

Dokument byl projednán s Ministerstvem financí ČR a schválen Radou ČIIA dne 14. června 2016.

Systém certifikace a uznávání se skládá z určení organizačního zabezpečení certifikace a uznávání, z procesních pravidel pro zajištění certifikace a uznávání a naplnění jednotlivých úrovní odborné certifikace.

Obrázek 1: Organizační zabezpečení certifikace

Obrázek 2: Stupně odborné certifikace IA

II. ORGANIZACE SYSTÉMU ODBORNÉ CERTIFIKACE A UZNÁVÁNÍ

Orgány

Rada ČIIA

Rada ČIIA je statutárním orgánem ČIIA a za svoji činnost je odpovědná Sněmu ČIIA. Je oprávněna rozhodovat o všech záležitostech Institutu, které nejsou Stanovami nebo usnesením Sněmu svěřeny jinému orgánu. Rada ČIIA, mimo jiné, zřizuje v případě potřeby k zajištění svých úkolů řídicí, poradní nebo pracovní orgány, koordinuje jejich činnost a zajišťuje mezinárodní spolupráci.

Sekce veřejné správy

Sekce veřejné správy při ČIIA (dále jen SVS) sdružuje členy ČIIA působící v orgánech veřejné správy a je zřízená Radou ČIIA. Cílem činnosti SVS je zajistit podporu rozvoje interního auditu ve veřejné správě ČR a vytvářet podmínky pro těsnější spolupráci ČIIA a subjektů veřejné správy při řešení potřeb vzdělávání a certifikace zaměstnanců veřejné správy ČR, kteří se připravují na výkon profese interního auditora nebo ji vykonávají.

Výbor SVS

Výbor SVS je koordinačním orgánem SVS. Do kompetencí Výboru SVS patří mimo jiné zřizovat odborné komise a výbory SVS a koordinovat veškerou činnost těchto orgánů.

Výbor pro certifikaci

Výbor pro certifikaci (dále jen Výbor) je výkonným orgánem Výboru SVS. Výbor má minimálně 5 členů a je tvořen ze zástupců Výboru SVS, Rady ČIIA, zástupců Ministerstva financí ČR a dalších odborníků z praxe interního auditu. Členem Výboru může být zvolen ten, kdo má dlouhodobou lektorskou praxi v oboru interního auditu, nebo dlouhodobě řídí či řídil útvar interního auditu. Dále je držitelem certifikace minimálně pro odbornou úroveň interní auditor - senior nebo mezinárodně uznávané certifikace pro auditní oblast (CIA, CGAP, CISA apod.). Členové jsou voleni na jednání Výboru SVS a to na období 2 let. Výbor ze svých členů volí předsedu. Činnost výboru pro certifikaci se řídí jednacím řádem, který schvaluje Výbor SVS.

Kancelář ČIIA

Kancelář ČIIA zajišťuje operativní řízení činnosti ČIIA a je zřízena v sídle ČIIA. V čele kanceláře ČIIA stojí ředitel, který je jmenován a odvoláván Radou ČIIA. Ředitel kanceláře ČIIA odpovídá za realizaci usnesení Rady a za zajišťování výkonných činností ČIIA. Pravomoci a odpovědnosti kanceláře Institutu, ředitele kanceláře ČIIA a vztahy mezi Radou a kanceláří ČIIA vymezuje Organizační řád ČIIA.

III. ROLE JEDNOTLIVÝCH ORGÁNŮ V RÁMCI ODBORNÉ CERTIFIKACE A UZNÁVÁNÍ

Rada ČIIA

Rada ČIIA schvaluje systém certifikace a uznávání interních auditorů ve veřejné správě.

Výbor SVS

Výbor SVS koordinuje činnost související s vývojem a plněním systému certifikace a uznávání, sleduje průběh a úroveň certifikace, uznávání, zkoušek, posuzování praxe a udělování certifikátů. Předkládá Radě ČIIA ke schválení systém certifikace a uznávání. Sleduje dodržování etických a profesních norem a řeší případná podání v těchto záležitostech, včetně podání ve věcech certifikace a uznávání a dává doporučení předsedovi Výboru SVS v rámci odvolacího řízení. Výbor SVS si dále vyhrazuje právo rozhodovat o záležitostech související s certifikací, které nejsou upraveny tímto Programem.

Výbor pro certifikaci

Výbor pro certifikaci zpracovává a zabezpečuje systém certifikace a uznávání odbornosti interních auditorů ve veřejné správě a jeho činnost řídí předseda. Výbor pro certifikaci navrhuje podmínky pro:

- naplnění kvalifikačních předpokladů pro vydání certifikátu v příslušném kvalifikačním stupni,
- uznání příslušného stupně kvalifikace (popř. prominutí příslušné předepsané zkoušky),
- udržení certifikace.

Návrh systému certifikace a uznávání odbornosti interních auditorů ve veřejné správě předkládá k projednání ve Výboru SVS a následnému schválení v Radě ČIIA.

Výbor pro certifikaci informuje o své činnosti min. 1x ročně Výbor SVS a Radu ČIIA.

Jednání výboru se řídí Jednacím řádem, který schvaluje Výbor SVS.

Výbor pro certifikaci uděluje odbornou certifikaci na základě žádosti o certifikaci podanou žadatelem, a to po ověření naplnění související kvalifikace a ostatních podmínek vztahujících se k certifikaci příslušné úrovně v souladu se schváleným Národním kvalifikačním programem vzdělávání a certifikace interního auditu ve veřejné správě.

V případě pochybností naplnění kvalifikace a splnění podmínek pro udělení příslušné certifikace, Výbor pro certifikaci může vyzvat žadatele k podrobnějšímu doložení dosaženého vzdělání či praxe nebo ho požádat o osobní pohovor.

Na základě evidence o udržování a prohlubování vědomostí v profesním průběžném rozvoji je oprávněn konstatovat plnění či neplnění podmínek pro certifikaci příslušného stupně kvalifikace v oboru interní auditor ve veřejné správě.

Kancelář ČIIA

Kancelář ČIIA je poskytovatelem podpory pro systém certifikace a uznávání a vede seznam certifikovaných interních auditorů ve veřejné správě, včetně evidence o naplnění souvisejících kritérií pro dosažení a udržení odborné úrovně.

IV. PRAVIDLA ODBORNÉ CERTIFIKACE A UZNÁVÁNÍ

Interním auditem pro potřeby certifikace a uznávání, tj. v rámci Národního kvalifikačního programu vzdělávání a certifikace interního auditu, se rozumí:

- praxí v interním auditu - vykonávání interních auditů nebo auditů podle přímo použitelných předpisů Evropských společenství podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), v platném znění (dále jen „zákon o finanční kontrole“) a vytváření metodologie určené pro výkon těchto interních auditů,
- řízením útvaru interního auditu - výkon funkce vedoucího útvaru interního auditu v orgánu veřejné správy nebo výkon interního auditu jako pověřeného zaměstnance (zákon 320/2001 Sb., § 28 odst. 1 a § 29 odst. 2) nebo výkon funkce vedoucího útvaru interního auditu u právnické nebo fyzické osoby.

Certifikace

Certifikace se uděluje na základě žádosti, adresované kanceláři ČIIA, a to elektronickou formou on - line žádosti o udělení certifikace, zveřejněné na webových stránkách ČIIA. Žádost obsahuje identifikaci žadatele (vždy kontaktní e-mailovou adresu), určení požadované úrovně certifikace (asistent, junior, senior, expert/konzultant), naplnění kvalifikačních předpokladů, splnění požadavků průběžného profesního rozvoje (výčet absolvovaných kurzů a termínu jejich realizace) a prohlášení žadatele, že ve své činnosti bude aplikovat Etický kodex IIA a že všechny uvedené údaje jsou správné. Žádost lze podat ve výjimečném případě i v listinné podobě na adresu kanceláře ČIIA, avšak musí být podána ve stejném rozsahu jako elektronická žádost on-line.

Vlastní udělování certifikace je pro člena ČIIA bezplatné, pro ostatní žadatele, je udělení certifikace zpoplatněno částkou ve výši 500,- Kč včetně DPH (příjem ČIIA). Certifikát bude vydán kanceláří ČIIA po uhrazení poplatku.

V případě, že žadatel absolvoval jiné vzdělávací akce, kurzy nebo semináře, které neorganizoval ČIIA, nebo které nejsou zařazeny v Národním kvalifikačním programu vzdělávání a certifikace interního auditu ve veřejné správě, je žadatel povinen současně zaslat také naskenované kopie příslušných osvědčení o absolvování. V případě akcí, na kterých nejsou osvědčení vydávána, lze nahradit stručným programem nebo zápisem (prezenční listinou) dané vzdělávací akce, kurzu nebo semináře a kontaktu na pořadatele konkrétních vzdělávacích akcí. Při posuzování naplnění uznávání školení pro odbornou certifikaci se obdobně zohledňuje lektorská a publikační činnost žadatele. Ostatní neuvedená témata vzdělávání v průběžném profesním rozvoji budou uznána ve

výši 50% z celkového počtu uvedených absolvovaných hodin. Výbor je oprávněn posoudit zápočet vzdělávání individuálně. Pro získání odborné certifikace nebudou uznány diplomy o získaném vysokoškolském vzdělání, disertační práce, osvědčení k jazykovým kurzům, kurzům ISO (mimo řady 27000) a kurzům týkající se základních dovedností pro programové aplikace (např. Word, Excel, Powerpoint apod.). Výbor nejpozději v následujícím měsíci po obdržení žádosti rozhodne o udělení příslušného stupně certifikace, případně si vyžádá podrobnější doložení dosaženého vzdělání či praxe nebo provede pohovor s žadatelem, nebo rozhodne o neudělení příslušného stupně certifikace. V případě udělení certifikace je nejpozději do 30 dnů od jednání Výboru žadateli prostřednictvím kanceláře ČIIA na jeho kontaktní e-mailovou adresu sdělen termín vyzvednutí příslušného certifikátu v Kanceláři ČIIA včetně platebních podmínek. V případě, že bude rozhodnuto o neudělení příslušného stupně certifikace, předseda Výboru pro certifikaci písemně oznámí nejpozději do 3 dní po ukončení jednání Výboru neúspěšnému žadateli tuto skutečnost.

Odvolání

Žadatel má právo do 30 dnů po sdělení výsledku rozhodnutí o neudělení certifikace podat Výboru písemně zdůvodněné odvolání adresované kanceláři ČIIA.

O odvolání rozhoduje předseda Výboru SVS na základě projednání a doporučení Výboru SVS. Rozhodnutí je žadateli sděleno nejpozději do 60 dnů po doručení odvolání a je konečné.

Udržení certifikace

Držitel certifikace interní auditor ve veřejné správě – senior má povinnost po uplynutí 3 kalendářních let od data udělení certifikace informovat ČIIA o plnění podmínek udržení certifikace. Pro interního auditora ve veřejné správě – expert/konzultant nastává tato povinnost po uplynutí 2 kalendářních let od data udělení certifikace. Hlášení o udržení certifikace musí být zasláno nejpozději do konce kalendářního roku, ve kterém nastává tato povinnost, a to prostřednictvím elektronického hlášení udržení certifikace, které je přístupné na webových stránkách ČIIA. Po uplynutí dané lhůty je na nenaplnění této povinnosti držitel certifikace prostřednictvím Kanceláře ČIIA upozorněn a je mu dána 90ti-denní lhůta na nápravu.

Pro účely udržování certifikace na pozici senior a expert/konzultant je zvoleno hodnocení pomocí hodin CPE. Způsob hodnocení vychází ze stejných pravidel jako pro držitele certifikace CIA, CGAP, CCSA a CFSA, zveřejněných na stránkách www.interniaudit.cz a v aktuálním Katalogu akcí, seminářů a přednášek pořádaných ČIIA.

1 CPE je přiznán za 50 minut doloženého absolvovaného vzdělávacího kurzu, nebo za lektorskou činnost, za práci v Radě ČIIA, ve Výboru SVS, v dalších odborných komisích či výborech při ČIIA a v Redakční radě při ČIIA. Dále je započítán 1 CPE za 50 minut absolvovaných na pracovním setkávání interních auditorů, např. v rámci krajů, v regionálních SVS, na jednáních ministerstev apod. (max. však 15 CPE za rok). Přiznán je 1 CPE za 1 hodinu práce na místě při provádění externího hodnocení kvality či validace (max. však za 1 týden 10 CPE). Za 1 plnou stranu článku vydaného v odborném časopise nebo v publikaci jsou přiznány 2 CPE.

Bližší informace a podmínky stanoví aktuální směrnice pro CPE, dále podrobněji viz <http://www.interniaudit.cz/profesni-vzdelavani/certifikace/cpe/>.

Na základě prvního získání odborné certifikace úrovně senior nebo expert/konzultant je držiteli pro dané sledované období započteno 40 CPE.

V případě pochybností poskytnutých informací, si může Výbor od držitele certifikace vyžádat dodatečné vysvětlení nebo doplnění. V případě nenaplnění podmínek ani v dodatečném termínu, je tato záležitost postoupena k projednání do Výboru, který rozhodne o nenaplnění podmínek pro udržení certifikace. Výsledek rozhodnutí o nenaplnění podmínek pro udržení certifikace je Výborem sdělen držiteli certifikátu, který od tohoto dne nemá oprávnění se danou certifikací prokazovat.

V případě splnění podmínek hlášení CPE, nebude výborem zasílána žádná informace, aktuální seznam certifikovaných interních auditorů ve veřejné správě je uveden na webových stránkách ČIIA.

Informace o plnění podmínek udržení certifikace nemusí být podána v případě, že držitel certifikace plní obdobné povinnosti prostřednictvím ČIIA v rámci udržování certifikace CIA, CGAP apod.

V. ÚROVNĚ ODBORNÉ CERTIFIKACE

1. Interní auditor ve veřejné správě – asistent

a) Kvalifikační předpoklady

- pro tuto úroveň nejsou požadovány

b) Průběžný profesní rozvoj

ČIIA

Základní kurz (Odborná příprava pracovníků veřejné správy v oboru interní audit a finanční kontrola)/rekvalifikační kurz.

Uznávání

Školení v celkovém rozsahu min. 80 hod, obsahující minimálně 3 z následujících oblastí (ČIIA nebo jiné vzdělávací instituce):

- a) zákon o finanční kontrole,
- b) nastavení řídicí kontroly v orgánech veřejné správy,
- c) prevence a detekce vzniku nesrovnalostí a podvodů,
- d) analýza a řízení rizik,
- e) metodologie výkonu interního auditu,
- f) koncepce PIFC a ŘKS ve veřejné správě,
- g) právní rámec ŘKS veřejné správy,
- h) úvod do systému FM&C (Corporate Governace, COSO, řízení rizik, compliance, audit trail kontrolních mechanismů primárního systému dohledu),
- i) základy aplikace obecných zásad ŘKS pro nastavení a fungování spolehlivých účetních systémů, systémů monitorování a systémů finančního výkaznictví (účetnictví),
- j) systémy prevence, detekce, hlášení, šetření a opatření v oblasti nesrovnalostí, podvodů a korupce,

- k) Mezinárodní rámec profesní praxe IA – Etický kodex IA a Standardy řady 1000 a 2000,
- l) příprava, provádění a prezentace výsledků IA,
- m) metody pro získávání auditních důkazů včetně ověření funkčnosti ŘKS,
- n) absolvování zkoušky odborné způsobilosti v oblasti financí a přezkoumání hospodaření ÚSC.

2. Interní auditor ve veřejné správě – junior

a) Kvalifikační předpoklady

- naplnění požadavku kladeného na Interního auditora ve veřejné správě – asistenta,
- praxe ve výkonu či řízení interního auditu (viz část IV. tohoto Programu) v rozsahu nejméně 24 měsíců potvrzená ze strany příslušného vedoucího útvaru interního auditu, vedoucího orgánu veřejné správy nebo personálního útvaru daného orgánu veřejné správy, z toho nejméně 12 měsíců ve veřejné správě (viz vzor formuláře v příloze).

b) Průběžný profesní rozvoj

ČIIA

- 2 atestační kurzy realizované po roce 2007,
- 3 atestační kurzy realizované před rokem 2007 nebo
- komplexní vzdělávání v rozsahu interní auditor junior.

Uznávání

Školení v celkovém rozsahu min. 56 hod. (ČIIA nebo jiné vzdělávací instituce), obsahující zejména následující oblasti se započtením absolvovaných jednotlivých atestačních kurzů:

- a) výkon auditů v klíčových oblastech veřejné správy (veřejné zakázky, majetek, vnitřní kontrolní systém),
- b) provádění interního auditu v orgánech veřejné správy nebo auditu podle přímo použitelných předpisů Evropských společenství,
- c) vzorkování a extrapolace výsledků,
- d) vypracování zprávy z auditu,
- e) financování orgánů veřejné správy (rozpočetnictví, účetnictví, veřejné zakázky, hospodaření s majetkem apod.).

3. Interní auditor ve veřejné správě – senior

a) Kvalifikační předpoklady

- naplnění požadavku kladeného na Interního auditora ve veřejné správě – juniora, praxe ve výkonu či řízení interního auditu (viz část IV. tohoto Programu) v rozsahu nejméně 48 měsíců potvrzená ze strany příslušného vedoucího útvaru interního auditu, vedoucího orgánu veřejné správy, nebo personálního útvaru daného orgánu veřejné správy, z toho nejméně 24 měsíců ve veřejné správě (viz vzor formuláře v příloze).

b) Průběžný profesní rozvoj

ČIIA

- 2 atestační kurzy pro výkon interního auditu nebo specializaci obsaženou v atestačních kurzech (např. IT, účetnictví aj.), nebo
- komplexní vzdělávání v rozsahu interní auditor senior.

Uznávání

Školení v celkovém rozsahu min. 56 hod. (ČIIA nebo jiné vzdělávací instituce), obsahující alespoň následující oblasti, přičemž jedna z uvedených oblastí bude v rozsahu min. 24 vyučovacích hodin:

- a) realizace interního auditu a dohledu nad činností interního auditu,
- b) audit horizontálních otázek,
- c) základy auditu IT a kybernetické bezpečnosti
- d) nové účetnictví státu nebo
- e) jiná specializace.

c) Podmínka udržení certifikace

- 80 CPE za 3 roky (semináře, konference, kulaté stoly, fóra, aktivní práce v SVS, lektorování atd.), přičemž při prvním podání hlášení o udržení certifikace na úrovni senior, je držiteli pro toto sledované období započteno již 40 CPE
- aktivní vykonávání interního auditu nebo řízení útvaru interního auditu.

4. Interní auditor ve veřejné správě – expert/konzultant

a) Kvalifikační předpoklady

- naplnění požadavku kladeného na Interního auditora ve veřejné správě – seniora
- praxe ve výkonu či řízení interního auditu (viz část IV. tohoto Programu) v rozsahu nejméně 72 měsíců potvrzená ze strany příslušného vedoucího útvaru interního auditu, vedoucího orgánu veřejné správy, nebo personálního útvaru daného orgánu veřejné správy, z toho nejméně 36 měsíců ve veřejné správě (viz vzor formuláře v příloze),

b) Průběžný profesní rozvoj

ČIIA

- navazující atestační kurz pro vedoucí útvarů interního auditu nebo pro hodnotitele kvality interního auditu,
- komplexní vzdělávání v rozsahu interní auditor hodnotitel kvality nebo interní auditor manažer nebo
- mezinárodní certifikace CIA nebo CGAP.

Uznávání

Školení v celkovém rozsahu min. 48 hod (ČIIA nebo jiné vzdělávací instituce), obsahující zejména následující oblasti:

- a) dokumentování a plánování auditů,

- b) program kvality auditu a jeho hodnocení,
- c) řízení lidských zdrojů auditu,
- d) time management.

c) Podmínka udržení certifikace

- 80 CPE za 2 roky (semináře, konference, kulaté stoly, fóra, aktivní práce v SVS, lektorování, realizace externího hodnocení kvality IA atd.), přičemž při prvním podání hlášení o udržení certifikace úrovně expert/konzultant je držiteli pro toto sledované období započteno 40 CPE,
- aktivní vykonávání interního auditu nebo řízení útvaru interního auditu.

VI. Platnost a účinnost

Podmínky pro získání certifikace platí pro podání nových žádostí o udělení certifikace po 1. 7. 2016 a i pro stávající již vydané certifikáty (hlášení o udržení certifikace) od 1. 7. 2016.

Seznam použitých zkratk:

ČIIA	Český institut interních auditorů
SVS	Sekce veřejné správy
ČR	Česká republika
CIA	Certified Internal auditor®
CGAP	Certified government auditing professional®
CCSA	Certification in control self-assessment®
CFSA	Certified financial services auditor®
IIA	The Istitut of Internal Auditors
DPH	Daň z přidané hodnoty
ISO	International Organization for Standardization
CPE	Continuing Professional Education
COSO	Standard pro nastavení systému vnitřního řízení a kontroly
ŘKS	Řídící kontrolní systém
IA	Interní audit
ÚSC	Územní samosprávný celek
IT	Informační technologie

Příloha: Vzor „Potvrzení o délce praxe v interním auditu“.